

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 1 kap. 3 § i kyrkolagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås den paragraf i kyrkolagen som gäller kyrkans medlemmar skall ändras.

Den nya religionsfrihetslagen begränsar inte längre möjligheten att höra till flera religionssamfund samtidigt. Ett religionssamfund har dock rätt att besluta om förutsättningarna för medlemskap i samfundet. Som en förutsättning för medlemskap kan bestämmas eller föreskrivas att en medlem inte samtidigt får vara medlem av något annat re-

ligionssamfund. Det föreslås att i kyrkolagen tas in en bestämmelse enligt vilken en medlem av evangelisk-lutherska kyrkan inte samtidigt kan vara medlem av något annat religionssamfund, förutsatt att det inte är fråga om ett sådant religionssamfund med vilket kyrkomötet har godkänt ett avtal om ömsesidiga förutsättningar för medlemskap.

Lagen avses träda i kraft den 1 augusti 2006.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

I 31 § i den nya religionsfrihetslagen (453/2003) föreskrivs att det förbud mot att höra till flera än ett trossamfund vilket föreskrivs i 5 § 5 mom. i den upphävda religionsfrihetslagen (267/1922) skall tillämpas fram till den 1 augusti 2006.

Enligt 3 § 4 mom. i den nya religionsfrihetslagen kan i lagstiftningen om evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkosamfundet bestämmas och i samfundsordningen för ett registrerat religionssamfund föreskrivas om förutsättningarna för medlemskap i samfundet. Som en förutsättning för medlemskap kan då bestämmas eller föreskrivas att personen i fråga inte samtidigt är medlem av något annat religionssamfund.

Medlemskap i ett religionssamfund baserar sig på en människas övertygelse och utgör ett tecken på att personen i fråga omfattar de trossanningar och värden som det egna samfundet finner viktiga. På grund av medlemskapets åskådningmässiga natur är det logiskt att medlemmar av religionssamfund är engagerade i sitt eget samfund och inte samtidigt hör till samfund som bekänner sig till en annan tro och följer andra kyrkoordningar. För den kristna kyrkan innebär medlemskap engagemang i kyrkans bekännelse och dess ordning. På grund av detta bör ett sådant dubbelt medlemskap som den nya religionsfrihetslagen tillåter som regel inte vara möjligt för en medlem av evangelisk-lutherska kyrkan, men kan i vissa fall komma i fråga. På basis av den lagstiftningsteknisk lösning gällande godkännande av ekumeniska avtal

som antogs i samband med den s.k. Borgå-överenskommelsen är dubbelt medlemskap möjligt, om kyrkomötet har godkänt ett ekumeniskt avtal om detta. I Borgå-överenskommelsen ingår en punkt om medlemskap som gäller detta. Enligt 3 punkten i den deklaration som ingår i överenskommelsen skall kyrkorna "betrakta döpta medlemmar av alla våra kyrkor som medlemmar av vår egen".

Det föreslås att till 1 kap. 3 i kyrkolagen fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket den som inträder som medlem i kyrkan inte skall få vara medlem av något annat religionssamfund. En medlem av ett annat kristet religionssamfund kan dock samtidigt vara medlem av evangelisk-lutherska kyrkan i sådana fall då kyrkomötet har godkänt ett avtal om ömsesidiga förutsättningar för medlemskap med religionssamfundet i fråga. I fråga om dubbelt medlemskap kompletterar förslaget genomförandet av Borgå-överenskommelsen och gör motsvarande arrangemang möjliga också med andra religionssamfund, om kyrkomötet särskilt anser det riktigt vid behandlingen av andra ekumeniska avtal.

En medlem av kyrkan som inträder som medlem i ett annat religionssamfund anses på motsvarande sätt ha utträtt ur kyrkan. Utträde ur kyrkan skall således ske automatiskt samtidigt som personen inträder som medlem i ett sådant religionssamfund med vilken kyrkomötet inte avtalat om ömsesidiga förutsättningar för medlemskap. Bestämmelsen avviker skenbart från 4 § 2 mom. i religionsfrihetslagen, enligt vilket den som önskar utträda ur ett religionssamfund skriftligen skall anmäla sitt utträde till religionssamfundet eller till magistraten. Även ett meddelande om inträde i ett annat religionssamfund kan dock betraktas som en sådan viljeyttring. Efter det att det genom lag föreskrivits om förbud mot dubbelt medlemskap skall bestämmelsen i praktiken fungera så att en anmälan till befolkningsdatasystemet om att en person inträtt som medlem i ett annat religionssam-

fund samtidigt innebär en anteckning om att personen utträtt ur evangelisk-lutherska kyrkan.

Den föreslagna bestämmelsen står inte i strid med bestämmelsen om religions- och samvetsfrihet i 11 § i grundlagen. Det hör till ett religionssamfunds inre autonomi att i enlighet med 3 § 4 mom. i religionsfrihetslagen bestämma eller föreskriva om förutsättningarna för medlemskap i samfundet.

2. Propositionens verkningar

Den föreslagna bestämmelsen bevarar den situation i kyrkan som tryggats fram till den 1 augusti 2006 genom ikraftträdandebestämmelsen i 31 § i religionsfrihetslagen, enligt vilken ingen får höra till mer än ett religionssamfund. Ovannämnda medlemskap i något annat religionssamfund skall dock inte gälla medlemskap i ett sådant religionssamfund med vilket kyrkomötet har godkänt ett avtal om ömsesidiga förutsättningar för medlemskap.

3. Beredningen av propositionen

Förslaget har beretts vid Kyrkostyrelsen. Ärendet har beretts i kyrkomötets lagutskott, till vilket konstitutionsutskottet avgett sitt utlåtande. Propositionen har färdigställts vid undervisningsministeriet.

4. Ikraftträdande

Enligt 31 § 3 mom. i den nya religionsfrihetslagen skall det förbud mot att höra till flera än ett trossamfund vilket föreskrivs i 5 § 5 mom. i den upphävda religionsfrihetslagen tillämpas fram till den 1 augusti 2006. Med beaktande av ikraftträdandebestämmelsen i fråga föreslås lagen träda i kraft den 1 augusti 2006.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslagen***Lag****om ändring av 1 kap. 3 § i kyrkolagen**

På förslag av kyrkomötet och i enlighet med riksdagens beslut fogas till 1 kap. 3 § i kyrkolagen av den 26 november 1993 (1054/1993), sådan paragrafen lyder delvis ändrad i lag 1279/2003, ett nytt 3 mom. som följer:

1 kap.	kan inte samtidigt vara medlem av något annat religionssamfund. En medlem av kyrkan som inträder som medlem i något annat religionssamfund anses ha utträtt ur kyrkan. I detta moment avses med annat religionssamfund dock inte ett sådant religionssamfund med vilket kyrkomötet har godkänt ett avtal om ömsesidiga förutsättningar för medlemskap.
Kyrkans bekännelse, uppgift och medlemmar	
3 §	
<i>Medlemmar</i>	

Den som inträder som medlem i kyrkan _____ Denna lag träder i kraft den _____ 2006.

Helsingfors den 19 maj 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Kulturminister *Tanja Karpela*